

Dirk van der Plas en Gabriël Wolters bij de kast waarin MO5 Sport via een doseerpomp wordt toegevoegd.

Minder dieptereiniging op Leidse watervelden dankzij chemievrije aanpak

De drie watervelden van hockeyvereniging LHC Roomburg uit Leiden zijn een goed praktijkvoorbeeld van duurzaam veldbeheer zonder chemie. Senior terreinmeester Dirk van der Plas van de gemeente Leiden hoeft dankzij biologische bestrijding en onderhoud nog maar om de drie jaar een dieptereiniging toe te passen op twee van de velden, terwijl het veld waaronder met kratten water wordt opgevangen sinds de aanleg in 2020 nog nooit een dergelijke schoonmaakbeurt heeft ondergaan.

Auteur: Wijnand Meijboom

'Het is geen wondermiddel, maar een natuurlijke manier om velden schoon te houden', zegt adviseur Gabriël Wolters van AlgaVelan over het product MO5 Sport dat gebruikt wordt voor deze duurzame aanpak. De gemeente Leiden is op het gebruik van dit biologische middel overgestapt vanwege toenemende vervuiling en stijgende reinigingskosten. 'Bij een dieptereiniging moet het vervuilde water altijd afgevoerd worden en dat kost best aardig wat geld. Nu besparen wij hierop doordat dit onderhoud minder nodig is', zegt Van der Plas. De goede resultaten en de wens om sportvelden duurzaam te onderhouden, hebben ertoe geleid dat het middel inmiddels op alle watervelden in Leiden wordt gebruikt en ook bij de tennisclub Roomburg. 'Wij zouden het ook graag bij de atletiekbaan gaan gebruiken, maar dat kan nu nog niet vanwege de drukke bezetting', aldus Van der Plas.

Doseerpomp

Op de watervelden aan de Van Vollenhovenkade, de aangrenzende tennisbanen en de tennisbanen in de Merenwijk wordt MO5 Sport via een doseerpomp toegevoegd aan de beregeningsinstallatie en één keer per week of per twee weken in de nacht aangebracht op de velden. 'Dat werkt prima en niemand heeft er last van. Je kan het ook met een veldspuit aanbrengen, maar dat is extra werk, sporters hebben er last van en zij kunnen er ook van schrikken als ze je met een spuit aan het werk zien.' Af en toe geven Van der Plas en zijn collega's buiten deze automatische toepassing wel een extra dosis, als dat nodig mocht

zijn. 'Met name op delen die in de schaduw liggen, kan dit weleens nodig zijn.'

'Lijnenprobleem'

Dat schaduw een belangrijke factor is, blijkt ook op de velden van Roomburg. Vooral langs de randen van de velden en op plekken waar weinig zonlicht komt, groeien algen en mos sneller dan elders. Volgens Van der Plas zijn het vooral de witte lijnen die gevoelig blijken voor vervuiling. 'Op het groen hebben we er niet zoveel last van, maar op de witte lijnen komt heel veel alg.' Wolters herkent het 'lijnenprobleem' van andere accommodaties. De oorzaak is een combinatie van meer vocht door de verlijming, de kleur wit (licht) en verschillen in opwarming. Feit is dat vervuiling vaak als eerste zichtbaar wordt in de belijning. Om die reden behandelt de gemeente de lijnen soms apart. Van der Plas bestelde daarvoor onlangs wat MO5 Sport extra. 'Dan doen wij het in een tank en rij je met de trekker over die lijn heen.' Daarnaast worden de lijnen voorafgaand aan een dieptereiniging gereinigd met een hogedrukspuit. 'Dat advies kregen we van AH Vrij, dat altijd het groot onderhoud doet. Eerst die lijnen schoonmaken en daarna pas met de machine over het hele veld.'

'Dat is echt mooi, dat je het met micro-organismen opruimt voordat het een probleem wordt'

Het meest opvallende praktijkvoorbeeld van de werking van MO5 Sport is het nieuwste waterveld van Roomburg. Onder dit waterveld bevindt zich een krattensysteem voor wateropslag. Juist doordat zwaar reinigingsmaterieel hier niet of nauwelijks ingezet kan worden, ontstond jaren geleden de zoektocht naar een andere aanpak. Daarnaast is het residu bij afbraak van enzymreinigers of biociden een groot probleem, doordat dit het krattensysteem vervuilt. Het veld wordt sinds 2020 behandeld met MO5 Sport en heeft in die periode nooit een dieptereiniging ondergaan. 'Ondanks dat het veld in al die jaren nog nooit een dieptereiniging heeft ondergaan, ligt het er nog steeds goed bij.' Van der Plas sluit niet uit dat ook de constructie van het veld daarbij een rol speelt. 'Misschien heeft het ook met die kratjes te maken, dat de constructie sneller water doorlaat.' Wolters ziet als verklaring vooral dat vervuiling wordt aangepakt voordat deze zich kan ophopen. 'Dat is echt mooi, dat je het met micro-organismen opruimt voordat het een probleem wordt.'

Betere waterdoorlatendheid

Volgens Van der Plas zijn de effecten op de tennisbanen zelfs nog beter zichtbaar dan op de hockeyvelden. Daar ontstaat vooral vervuiling op delen waar weinig wordt gespeeld. Spelers merken volgens hem ook dat de waterdoorlatendheid van de banen is verbeterd. 'We horen van spelers: hoe kan het dat het hier na een uur droog is? Bij andere clubs staat er na drie uur nog water.' Een interessant praktijkdetail is dat op het tenniscomplex goed zichtbaar werd hoe de verdeling van het beregeningswater invloed heeft op het resultaat. Het middel wordt via het gezamenlijke watersysteem aangebracht. Daardoor kregen sommige banen in het verleden meer MO5 mee dan andere. 'Deze banen lagen altijd het laagst en hadden het meest last van alg en plassen. Die zijn nu het schoonst', vertelt Van der Plas.

Stoommachines

De keuze voor MO5 Sport past binnen een bredere beleidslijn van de gemeente Leiden. Chemische bestrijding wordt al langer zoveel mogelijk vermeden. 'Onkruidbestrijding doen we ook mechanisch', zegt Van der Plas. 'Met heetwatermachines en stoommachines.' Volgens Wolters sluit de werking van MO5 Sport daarbij aan. Het product ruimt de organische vervuiling op: bladresten, zaden, vogelpoep, pollen, enzovoort. 'Wij zorgen ervoor dat die vervuiling zoveel mogelijk wordt weggehaald door goed schoonmaakwerk van de micro-organismen, waardoor je een stabiele situatie krijgt.' Volgens beide mannen betekent dat niet dat onderhoud overbodig wordt. Op plekken waar vervuiling zich toch ophoopt, kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn, zoals stomen, hogedrukreiniging of een extra behandeling van specifieke delen van het veld. Zowel Van der Plas als Wolters zien steeds meer producten op de markt verschijnen die als groen of biologisch worden gepresenteerd, terwijl de werkelijkheid volgens hen soms anders ligt. Van der Plas noemt een voorbeeld van een vertegenwoordiger die een alternatief middel aanbood met de veelbelovende naam Biomos, maar dat helemaal niet biologisch was. 'Beheerders moeten zich niet laten leiden door een productnaam alleen.

'Beheerders moeten zich niet laten leiden door een productnaam alleen'

Je moet je in producten blijven verdiepen.' Volgens Wolters worden gemeenten, waterschappen en terreinbeheerders regelmatig benaderd met middelen die als biologisch of natuurlijk worden gepresenteerd. Pas wanneer het etiket wordt bekeken, blijkt dat er toch sprake is van chemische bestanddelen. 'Dan kijk je op het etiket en blijken er gewoon gevaarsymbolen op te staan. Dat is precies de reden waarom wij vinden dat beheerders goed moeten kijken naar wat er daadwerkelijk in een product zit.' Voor Van der Plas is dat ook de belangrijkste les die hij collega's wil meegeven. 'Als er nog meer dingen op die fles staan en je ziet een etiket met gevaarsymbolen, dan weet je eigenlijk al genoeg.' Hij is zeer tevreden over de samenwerking met AlgaVelan en deelt zijn ervaring graag met andere fieldmanagers. Andersom leert hij ook graag van vakgenoten. 'Kennis delen vind ik heel belangrijk', besluit hij.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!